

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Urejuje Gustav Pirc, družbeni tajnik.

„Kmetovalec“ izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stoji 2 gld., za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 1 gld. na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopni ceni: Inserat na celi strani 16 gld., na $\frac{1}{2}$ strani 8 gld., na $\frac{1}{4}$ strani 5 gld. in na $\frac{1}{8}$ strani 3 gld. Pri večjih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje.

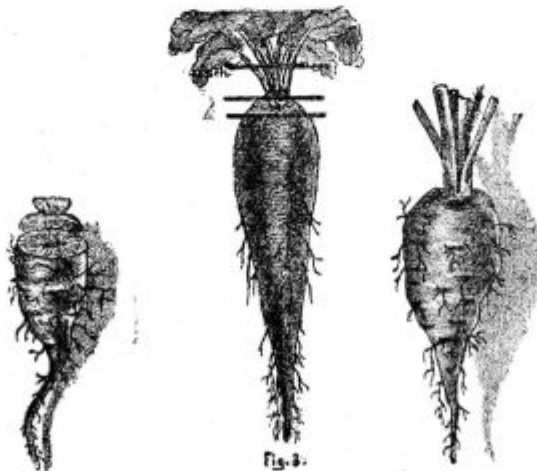
Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah šte. 3.

Št. 22. V Ljubljani, 30. novembra 1896. Leto XIII.

Obseg: Obrezovanje repe, korenja i. t. d. — Kako naj po zimi redimo kokoši. — Nekaj o dimnikih. — Krmljenje s slamo. — Ohranitev vrtnih rastlin pred pozebo. — Snažite živali! — Razne reči. — Vprašanja in odgovori. — Gospodarske novice. — Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske. — Listnica uredništva. — Tržne cene. — Inserati.

Obrezovanje repe, korenja i. t. d.

Oj, kak smrad in kaka kaša je navadno po zasipnicah in shrambah za korenje, repo, peso i. t. d. Vse je gnilo, vse za nič! Tukaj je zopet prilika učiti se nekaj. Zakaj pa se je naredila ta škoda? No, delavci so jeseni odrezali glave prenizko, kakor kaže 46. podoba, in to je glavni vzrok. Na videz to ni tako hudo, a vendar je, kajti listje je korenstvu isto tako življenje, kakor zrnu kal. Ako kal odlomimo, pogine zrno, ker mu je življenje usahnilo. Ravno tako se zgodi repi, korenju, pesi i. t. d., katerim smo listje prenizko odrezali. Taki koreni morajo gniti, ker ne morejo več poganjati; oni so mrtvi. Koreni, kateri naj prezimijo, morajo biti obrezani, kakor kaže srednja črta na pod. 47. Spodnja črta kaže napačno rezatev. Listje tako puščati, kakor je kaže podoba 48., ni tako zelo napačno, pa vendar ne priporočeno. Tako delajo navadno tisti, katerim se ne ljubi obrezovati ter listje kar odvijajo. Taki ostanki listja nimajo nobenega pomena, pač pa dajo povod gnilobi.

Podoba 46.

Podoba 47.

Podoba 48.

Kako naj po zimi redimo kokoši.

Varčnost je gotovo lepa lastnost vsakega dobrega gospodarja in gospodinje; ali varčnemu je treba biti člo-

veku le ob pravem času in na pravem mestu. Tako se nam zdi, da varčnost ni na pravem mestu, ako se kokošim, kadar ne nesejo jajec, daje manj jesti kakor pa takrat, kadar nesó, češ, da ne zaslužijo. Ako hočemo kokošim ohraniti rodovitnost ter pospešiti nesenje jajec, treba jim je, kadar se golijo in tudi še potem, dajati dobrega, redilnega živeža. Najboljša jed za kokoši je žito, pomešano z mesnimi odpadki. V novejšem času dajó kokošim mesto žita (ječmena) tudi sladne kali, ktere se dobe ceno, mesto mesa pa mesno oblodo. Da se nesenje jajec pospeši, treba je kokošim krepilne in redilne jedi. S tem svoj namen gotovo prej dosežemo, kakor pa s kanejskim poprom ter z enakimi sredstvi. K večjemu se sme zgoraj omenjeni krmi primešati seme navadne koprive, seveda le po malo.

Neoporečno gotovo je pa, da gorkota na kokoši neizmerno ugodno vpliva ter toliko lože dosežemo svoj namen, če damo kokošim gorko bivališče. Zato je treba skrbeti, da pridejo kokoši po zimi v tople kurnjake. V kurnjakih dobimo pa več gorkote, ako namočemo po tleh 2 čevlja visoko konjskega gnoja, vrh njega pa $\frac{1}{2}$ čevlja visoko naspemo peska. Neki znamenit perutninar pravi: Uprav v zimskem času je treba posebno skrbeti za kokoši, osobito pa ob hudem mrazu. Zjutraj naj se jim dajejo mehke jedi, turščična moka

ali pa otrobi, pomešani s kruhom ter pokropljeni z vrelo vodo. To naj se jim da, ko je še prav gorko. Kako hlastno planejo kokoši po taki jedi! Opoldne naj kokoši dobe pšenice ali ječmena, zvečer pa turščice, koja ima vsled svojih mastnih snovij mnogo gorkote v sebi. Vode naj se jim daje po dvakrat na dan, in sicer pogrete ter čiste.

Pa tudi zelenjadi naj se jim ne pozabi dajati, posebno ohrovta in drugih takih rečij. Prav dobro bode delo kokošim, ako se jim dvakrat ali trikrat na teden da tudi po nekoliko mesnih odpadkov. Po zimi naj se kokoši ne izpuščajo uže na vse zgodaj iz kurnjakov, kajti gorkota jim ugaja nad vse drugo.

Nekaj o dimnikih.

Ako se po sobah kadi iz peči, iskati je vzroke v zraku in v toploti. Znano je, da razgret in mrzel zrak ne smeta skupaj trčiti, ako naj bo v pečeh izdaten prepih, kajti mrzel zrak je težji od gorkega. Zaradi hitrejšega ogretja so po nekterih krajih uvedli dimnike po ruskem načinu. Pri teh dimnikih mora biti namreč luknja vseskozi enakomerna široka, njena širina pa mora biti določena z ozirom na velikost ognjišča. Navadno so široke 15 do 20 centimetrov; ožje ne smejo biti. Širje pa luknje smejo biti, in sicer pri navadnih stavbah 30 centimetrov, pri parnih in tvorničnih zgradbah so pa lahko široke tudi 35 do 45 centimetrov. Najslabše je pa, če je več dimnikov napeljanih v en sam, skupen dimnik, in naj bo tudi tako širok, kolikor sploh more biti.

Ako stoji na strehi več dimnikov, drug pri drugem, zaganja veter dim zopet nazaj v dimnike. Tudi dopoldansko in večerno solnce tišči dim zopet v dimnik. Posebne važnosti je tudi razvrstitev dimnikovih odtokov. Na sezidani, $\frac{1}{3}$ do 1 meter visok dimnik se postavijo dimne cevi iz železne ploščevine, ali pa tudi lončene. Pokrite so te cevi z malo strešico, imajo pa tudi ob straneh luknje, skozi ktere lahko uhaja dim. Ako sta na dimniku le dve taki cevi, je ena nekoliko krajša od druge. Pri treh ceveh je srednja višja nego ostali dve. Ako so pa štiri cevi, potem se vrsti nižja z višjo, pri petih je pa zopet srednja najvišja, na straneh je pa vsaka nekoliko nižja. Iz več delov zložen dimnik, pri katerem se posamezni deli po potrebi lahko odvzamejo ali se celo lahko pregibljejo, niso priporočljivi in se tudi ne sponesó, ker se med sklepe posameznih delov zarijejo saje ter onemogočijo pregibanje. Najboljše so stranske luknje pri ceveh in pa pregrajene cevi. Iz stavbenih in varnostnih ozirov naj se pri dimnikih opuste povprečne in poševne cevi, ki prav rade v soseščini povzročijo obilo dima.

Krmljenje s slamo.

1. Slame ne smemo nikdar imeti za glavno krmo, ker ima v primeri s svojim obsegom premalo redilnih snovij v sebi, zraven pa je še zatregla in težko prabavna.

2. Ako se pa poklada slama v pravi množini in kot postranska hrana, koristi najprvo s tem, da sili živali drugo, z njo vred podano boljše krmo počasneje žvečiti, bolj z zobmi razdrobiti in zadostno osliniti. Poleg tega dražijo rudninske snovi, zlasti kremikova kislina, ki se nahaja v slami, prebavila, da se krepkeje gibljejo, in pospešuje s tem prebavljanje. Dalje služi slama za to, da daje krmi potrebni obseg, kterega mora imeti, ako naj jo prežvekovalci v želodečnih oddelkih prav in

natančno prebavijo. Naposled je slama pripravna zlasti za to, da napravi pravo in primerno razmerje med redilnimi snovmi v krmi in da prepreči slabe učinke mehke ali vodene krme.

3. Popolnoma drugače deluje slama, če se polaga v pravem razmerju z redilno krmo (po obsegu k večjemu polovica vse krme), in drugače, če je glavna ali celo edina hrana. V prvem slučaju pomnoži vrednost drugih redilnih sredstev, in živali se lahko okoristijo s tečnimi in dražečimi deli, ki se nahajajo v njej. V drugem slučaju se zmanjša pri živalih slast do jedi in prebavila ne morejo dosti prebaviti sicer uže obsežne slamnate krme.

4. Če se v nekterih spisih bere: „slama zadostuje mirujočim živalim“, je to pomota. Če se le nekaj tednov živali neprestano hranijo s slamo, shujšajo, zgube vsako veselje in notranja prebavila se poškodujejo. Ako se živali še dalje neprenehoma hrmijo s slamo, oslabé popolnoma in nazadnje lahko poginejo vsled pomanjkanja redilnih sokov. Na vsak način je škodljivo, če polagamo samo ali pa mnogo slame.

5. Kdor je prisiljen krmiti mnogo slame, požanje naj vsaj žito tem preje in naj ne čaka, da postane slama zrela in popolnoma suha. Ko prično bilke rumeneti, slama nima le še precej redilnih snovij v sebi, ampak je tudi zrnje najtežje in najizdatnejše. Pripomniti je tudi še, da ima vsaka slama v prvih štirih mesecih po žetvi večjo redilno vrednost, kakor pa pozneje.

6. Slama jarine ima povprečno tretjino več redilne vrednosti, kakor slama ozimine.

Ohranitev vrtnih rastlin pred pozebo.

Kakor vseh nezgod, se je tudi pozebe lože varovati, nego zdraviti jo. Kar pa se tiče vrtnih rastlin, o tem daje L. Zwirner naslednje nasvete:

Če se govori o pozebi pri rastlinstvu, jemljeta se v poštev dva slučaja, ki pa sta vendar povsem različna, ozebljenje in pozeba. Ozebsti morejo vse naše domače rastline, ki pa s tem še vendar niso ugonobljene. Toda nahaja se obilica rastlin — naj imenujemo samo tobak, bob, krompir itd. — ktere prištevamo našim domačim, ki pri najmanjšem ozebljenju najdejo svojo smrt. Zato tu govorimo sploh le o prvih.

V strogi zimi trpé tudi naše, zimi kljubujoče kulturne rastline, sadno drevje, vinske trte itd. več ali manj vsled mraza. Večkrat najdejo svojo smrt, ali pa so uničeni le nekteri njih deli. Pozeba je končna posledica ozebljene v prehudem mrazu, ki povzroča v tkaninskih cevkah rastlinskih kemično premembo rastlinskih sokov ter jih celo raztrga.

Kako se moremo varovati te škode? Deloma naravnost po ohranilnem sredstvu na rastlinah, deloma neposredno po primerni, pametni vzgoji, ki drevesa ohrani zdrava in jih tako napravi sposobna, da morejo kljubovati zračnim vplivom. Zdrava rastlina z zdravim lesom lože kljubuje mrazu nego bolna; to je znano vsakemu vinogradniku. Tako je tudi s sadnimi drevesi in z vsemi drugimi vrtnimi rastlinami; če so njih rastlinski deli dozoreli, vtegnejo sicer res do gotove stopnje ozebsti, in vendar še ne zmrznejo. Toda nahajajo se še občutljivejše rastline, ki po zimi potrebujejo varstva.

Naša sadna drevesa obvarujemo pozebljenja, če jim debela ovijemo s slamo ali s trsičjem. Mnoga zima je pokazala, kako debela zmrznejo, da se potem po leti razpokajo. Da take rane drevesu ne koristijo, je jasno samo ob sebi. Pazljiv opazovalec bo tudi pri teh razpoklinah

našel neko soglasje, ki se kaže v položaju in razširjenosti razpoklin. Vse te rane se nahajajo na južozapadni strani debla. To se pojasnjuje s tem, kako škodljiv je vpliv solnčnih žarkov v jasnih zimskih dnevih. Debla so pri visoki stopnji mraza po noči zmrznila, čez dan pa jih solnce močno ogreje. Na južni strani je toplota največja, zato je tudi velika razlika v toplini, ki je pri tleh dokaj skrajnejša. Ta prememba mraza in gorkote v teku 24 ur je skrajno škodljiva ter je tudi kriva, da dotični del rastline zmrzne. Da se ima ozebljenje na južni strani debla pripisati na rovaš škodljivemu vplivu solnca, pričajo nam nepokvarjeni deli debla na severni strani drevesa. Ako spomladi tako zmrzlo drevo narežemo, najdemo, da ima južna stran rjav, severna pa zelen lub. Da ni zmrznil še ta, zahvaliti se je edino le okoliščini, da po zimi ni bil izpostavljen taki zračni premembi. Ker pa je zračni pritisk najmočnejši pri tleh, so tudi rane, narejene po ozebi, spodaj največje, proti vrhu pa se manjšajo, dočim se v višini 1-80 do 2 metra izgube popolnoma.

Ravno pri mladih drevesih je svetovati, da se povijejo s slamo; pa tudi starejša drevesa, zlasti črešnjev nam bodo hvaležne za to postrežbo, ker so, kakor nobeno drugo sadno drevje, močno občutljive za mráz.

Pri sveže vsajenih sadnih drevesih se priporoča, tla pokriti z gnojem, da mráz ne more naravnost do korenin.

Od drugih sadnih dreves so marelice in posebno še breskve najbolj potrebne našega varstva, da ne zmrznejo. Zato se pokrijejo, kakor naneso okoliščine, z rogazo, trsičjem ali z jelovim protjem. Prve se kar priprosto nastavijo okrog dreves, jelovo protje pa se mora deloma vtakniti v tla, deloma privezati k drevesu. Varstvo pred zimo mora biti takšno, da se z gostim jelovim protjem pokrijejo vse veje drevesa.

Vrtnice, te ljubljenske vsakega prijatelja vrtov, potrebujejo skoro vse dobrega varstva po zimi. Za vrtnice z visokimi stebli je najbolje, če jih pokrijemo z zemljo, ko smo jim poraj nekoliko prirezali vršičke (krone). Z ovijanjem te vrste vrtic so se napravili že marsikteri poskusi (pokrivanje vrhov z listjem in protjem. ovijanje s slamo itd.). vsekako pa je prvi način najboljši in najpriprostejši. Ko se stebelce položi na zemljo, paziti je pred vsem na to, da pride kolikor le mogoče blizu zemlje. Zato naj se na tej strani, na katero se položi vrtnica, odstrani nekoliko lepat prsti. Za krono se izkoplje nekoliko večja in globokejša jama, da pride položajni del za kakih 25 cm globoko v zemljo. Pa tudi stebelce naj se pokrije z jelovim protjem, da mu ugonobljajoči solnčni žarki preveč ne škodujejo. Nizke vrtnice se tudi isto tako nekoliko prirežejo in potem visoko zasujejo s prstjo ter pokrijejo z jelovim protjem.

Jagode, nežnejše grmičje in mačehice, marjetice (rigelce), silene, kakor tudi gredice s cvetičnimi čebulicami nam bodo kaj hvaležne, če jih vsaj nekoliko pokrijemo z jelovim protjem.

Nežnejše rastline za olepšavo, kakor na pr. planinska roža ali dragomastnik (rhododendron), kakor tudi nekteri jegličniki, na pr. Wellingtonia gigantea (poslednja le kot mlada rastlinica) naj se po posebni varstveni napravi iz slame ali trsičja zavarujejo pred zimo.

Tudi je treba še omeniti mladih poganjkov na trtah, zlasti takih, ki so zrastle v enem letu iz ključev. Ti, večinoma tanki, slabi poganjki kaj radi zmrznejo, torej se priporoča, toliko zasuti jih s prstjo, da se spodnja očesca dobro ohranijo do obrezovanja.

Od sočivja so nam kaj hvaležne za varstvo: špi-nača, zimska glavната solata in bela zimská čebula. Tudi tukaj se kot najboljše priporoča jelovo protje, ki ne nareja nikake gnilobe ter je tako prijetno, kakor čedno.

Prednost smrekovega protja obstoji še v tem, da se razun za pokrivanje rastlin po zimi, kadar se je po nastali gorkoti iznebilo svojih iglic, lahko porabi kot količje za grah, ali za senco na gredicah. Naposled pa roma v peč kot izborna drva.

Snazite živali!

Mnogokrat smo uže pisali v tem listu o važnosti snaženja živali, oziroma njih kože. Vender vemo, da še mnogo naših gospodarjev noče ali ne more prav razumeti, zakaj naj živini kožo snažimo. Ni jim tega zameriti, kajti važnost osnažene kože za zdravje živine vé ceniti le tisti, kateri pozna sestavo in delovanje živalske kože. Iz tega vzroka smo se namenili našim gospodarjem v pouk nekaj povedati o koži sami, kajti prepričani smo, da bode, kdor spozna sestavo kože in njeno delovanje, ukazal, snažiti živino, in sicer ne le samo konje, ampak tudi goveda.

Koža je organ tipa. Ob enem pa tudi pokriva vse vnanje površje telesa in varuje nežnejše spodnje organe. Na nekterih mestih, na pr. na ustih, na očesnih vejicah prehaja v sluznico, ki zastira notranje telesne dele. Sluznica je vedno vlažna (sluzna) in ni sposobna za natančen otip. Vnanja telesna koža je pa še posebno imenitna kot izločevalen organ ter obstoji iz dveh popolnoma različnih plastij, iz spodnje usnjice in iz zgornje tančice; zraven so še nekatere postranske tvarine, na pr. lasje, nohti itd.

Tančica ali gornja kožica je prozorna in brezčutna kožica, katero z iglo lahko prebodeš in privzdigneš. Na mestih, koder se ta kožica pogostoma tare in tlači, odebeli, in ondi nastanejo tako imenovani žulji. Znojne luknjice ali preboji (pore) so brezštevilne in fine livkaste jamice v tančici, tudi lasje rasto iz enakih globelic. Anatomska preiskava nam kaže, da je tančica zložena iz plošnate tkanine, v kateri ni niti žil niti živcev.

Njena vnanja plast ima samo usahle celice, ki se v podobi belih luskin otirajo in odpadajo. Nasproti tej gornji plasti je pa njena najdolnja plast mehka in vlažna, odlupljena je videti mrežasta, ker tipalne bradavičice delajo v njej vtise. Imenujemo jo sluzno mrenico, a zanimiva je zaradi tega, ker so v njej vložena barvila (pigmenti), od katerih ima živalska koža različno barvo.

Usnjica je najdebelejša kožna plast in poglobitni del živalske kože. Ta debela in žilava plast je spolstena iz vezne tkanine, prožnih vlaken, žil in živcev. Ogoljena in očiščena dlak se stroji v usnje, dolgo kuhana se izpremeni v klej.

Pogledamo li to kožo s povekšalnim steklom, opazimo na njej neizmerno mnogo majhnih srščih bradavičic, tako imenovanih tipalnih bradavičic, v katerih se končavajo pretanke živčne nitke, zato mislijo, da je v teh bradavičicah sedež tipa. S prostim očesom jih lahko vidiš na koncu prstov, kjer so nanizane v slokaste poteze. Koža pa ni povsodi enako občutljiva za otip, temveč na raznih mestih jako različno. Največja je občutljivost konci jezika, najmanj pa na hrbtu.

Na notranji plati prehaja usnjica malo po malo v rahlejšo tkanino, zvano mezdro, v kateri leži vse polno tolstih mehurcev, zato se ta plast tudi imenuje tolstnica ali salovnica, ter ima namen varovati nekatere organe. Zato je po nekod sosebnost debela, na pr. po trebuhu,

drugod je pa skoro nič ni, na pr. na uhlju. Pri debelih osobah je ta plast po več prstov debela.

Kakor postranske tvarine spadajo h koži tudi lasje, nohti, luske, perje in rogovji.

Lasje tiče s korenino, tako imenovanim lasnim mešičkom, v jamicah gornje kože. Rasto pa samo v dolnjem kraju, kajti vanje ne prihaja nobeden živec, niti kaka žila, zato se lahko brez vse bolečine strižejo. Ob straneh ima vsak las lojnice, to so namreč grozdaste žlezice, iz katerih se neki loj cedi v las. Toda ne samo lasje, temveč vsa koža dobiva iz onih toličobnih žlez potrebno mast, ki vzdržuje kožo voljno in gladko.

Nohti, luske in perje prav za prav niso nič drugega kakor močno razviti, razploščeni ali razčehani lasje, rasto torej takisto samo na dnu in so tudi brez čuta. To isto velja tudi o rogeh.

V koži se nahaja obilo jako drobnih, kakor las tankih žilic, a po njih tekoča kri je po vsem telesnem površju v bližnji dotiki z zrakom, kajti od vnanjega zraka jo ločijo samo stene krvnih posodic in kožna tančica. Skozi te tanke kožice pa morejo v žilicah zaprte tekočine nekoliko prodirati, in sicer v podobi pare, ki potem skozi male preboje na tančici stopa kakor znoj ali pot na površje. To se godi v znojnicah ali znojnih žlezah, obstoječih iz klopčasto zvitih cevki, ki leže na dnu usnjice ali pa v mezdrji. Od vsake znojne žleze vodi polžasto zviti znojni predor na površje.

Znoj je nekoliko kisel in ima v sebi 98 odstotkov vode, potem kuhinjske soli, toličče in hlapne toliččobne kisline, od katerih dobiva znoj nekak poseben duh. Množina izparjenega znoja je znatna in iznaša velik del od vseh iz trupla izločenih tekočin. Za vsako uro pride na 1 funt telesne teže po priliki 1 gram znoja in za vsak kvadratni centimeter površja 0.007 grama. Izhlapevanje skozi kožo je za zdravje potrebno, in telesu škodi, ako koža v tem delovanju zaostane, in celo smrt more biti nasledek pre-majhnega izhlapevanja, ako se na pr. vsled opekljin zniža na eno tretjino. Živali, katerim so s kakim povlakom namazali kožo in tako zamrtvili kožne preboje (pore), so umrle za nekaj časa. Znojenje pospešujejo vsa sredstva, ki priganjajo več krvi v kožo, na pr. vnanja toplota, hitro gibanje, tople pijače, pa tudi duševne razdražbe.

Delovanje kože v tem smislu pa pri naših domačih živalih najbolj ovira nesnaga, t. j. prah i. t. d., ker je pri nas redkokrat navada goved snažiti, zato je pa naša goved tako rekoč vedno na pol bolna, jed ji tekne slabo, daje malo mleka i. t. d. Torej snažite svojo goved, dobiček bodele kmalu spoznali!

Razne reči.

— **Želodova moka, dobra piča za kuretino.** Jeseni se nabere navadni želod, posuši se v peči in potem zmelje v moko. Skušnje uče, da kokoši po ti moki izležejo več jajec. — Najbolje se ta piča za kuretino naredi tako le: Želodova moka se z gorko vodo podela v testo, iz tega testa se naredi majhni, za dlan veliki hlebčeki in se posuše. Poklada se pa ta piča kuretini tako, da se hlebček razdeli na dvanajst delov in za vsako kokoš dodá navadni kokošji piči po en del. Poprej pa je treba hlebček razmočiti v vodi.

— **Kako dolgo ostanejo semena naših domačih žit, detelj itd. kaljiva?** Da semena ne ostanejo večno kaljiva, to ve vsak gospodar. Ali mnogo jih je, ki ne vedo, koliko časa so semena naših navadnih pridelkov kaljiva in za setev pripravna. Zato mislimo mnogim kmetovalcem ustreči, če odgovorimo na gori stavljeno vprašanje, ker se včasih primeri, da

gospodar dobi kako staro seme, pa ne ve, ali bi je mogel sejati ali ne. Koruza je kaljiva 4 leta, pšenica 3—4, rž 3—4, ajda 2—3, ječmen 2—3, oves 2—3, proso 2, turška detelja (esparseta), 3—5 let, nemška detelja (lucerna) 3 leta, navadna rdeča detelja 2 leti, lan 8 let, konoplja 4, ogrščica 3 leta, fižol 5 let, grah 5, grašica 3 leta, leča 2 leti, repa in ohrovt 5—6, korenje 4, kumin (kimelj) 2—3, mak 2—3, pesa 4—6 let.

— **Zdravilna moč beljakova.** Če se človek ureže, nima boljšega zdravila, kakor je beljak. Znano je, da se odprta rana razhudi. Če jo pa namažeš z beljakom, zrak ne more do nje; beljak se strdi, naredi čez rano tanko skorjo, pod njo se pa rana hitro zaceli. Beljak pa tudi pomaga proti črevesnemu unetju (grizi); stepe se, lahko se mu pridene še nekoliko sladkorja in se povžije. V telesu prevleče beljak želodec in čreva od znotraj ter blaži unetje. Dve ali k večjemu tri jajca popolnoma zadostujejo na dan. Beljak pa v tem slučaju ni le zdravilo, marveč tudi lahka in za takega bolnika popolnoma primerna hrana.

— **Kako se pri goseh spozna starost.** Gos ima v peruti na vrhu poleg največjega letalnega peresa dve majhni, ozki, ostasti, zelo trdi in trdno vsajeni peresi. Na daljšem izmed teh dveh peres se spozna starost. Leto stara gos ima namreč na zunanji strani tega peresa počezno udrtino (zarez), kakor bi potegnil čeznje s trioglato pilo. Dveletna gos ima dve taki zarezi, triletna tri i. t. d. Kolikor zarez, toliko let ima gos.

— **Vino, ki izgubi kislino.** Semtertja se pripeti, da vino izgubi vso kislino. To prihaja od neke posebne vrste vrenja. Tako vino se ne da popraviti, če bi se mu le pridajalo samo kislega vina. Vino bi le iz nava zavrelo in kislino izgubilo. Tako vino se naposled popolnoma spridi. Pomaga se mu samo, če se segreje do 60°, kar uniči tiste organske snovi, ki povzročujejo vrenje. Potem se pa pridene vinu kakega kislega evička.

— **Konje varujemo muh,** ako jih pomočimo z vodo, kateri smo dodali nekoliko karbolne kisline; na 1 l vode zadošča 40 gr kisline.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 204. V našem kraju je mitnica, skozi katero moram voziti gradivo za zidanje iz kamnoloma, ki tudi leži v občini. Ali sem pri tej vožnji prost cestnine ali ne? (J. Z. v R.)

Odgovor: Da, ker § 18. zakona o cesarskih cestninah v odstavku e) jasno določuje, da je cestnine prosta: „Vozna živina pri vožnjah z gradivom za zidanje, dobljenim na zemljišču cestninskega kraja in za cestninski kraj sam name-njenim“. — Prazna vožnja, ki je v neposrednji zvezi s tako vožnjo ter gre pred njo ali za njo, bodi tudi cestnine prosta.

Vprašanje 205. Namenil sem se kupiti topilnik za med in vosek, pa ne vem kateri je boljši. Eai priporočajo onega od Kolba & Grüberja v Lorhu, drugi zopet M. Paulyjevega v Köflachu? Kaj je Vaše mnenje? (J. S. v Z.)

Odgovor: Topilnik od Kolba & Grüberja poznamo, ker jih je nekaj na Kranjskem in smo ga sploh slišali hvaliti, in sicer vsled izkušenj. Paulyjev topilnik nam pa še ni znan, pa morda nam ve kdo izmed c. čitateljev poročati o njem. Če je dober, bolje bo seči po tem, ker je cenejši, kajti od njega ni treba plačati carine. Prosimo torej obvestil.

Vprašanje 206. Kako se prazno satovje ubrani moljev? (J. S. v Z.)

Odgovor: Edino sredstvo, varovati satovje pred molji, je žveplo. Hraute satovje v zaboju, ki se dobro zapira, notri pa postavite lonec, v katerem vsake tri do štiri tedne zažgete

toliko žvepla, da njegov dim napolni zaboj. Da se zaboj dobro zapira, prevlecite ga po vseh špranjah z močnim popirjem. V takem zažveplanem prostoru ne more živeti nobena stvar, in skušnje uče, da čebele tako satovje, ki je bilo hranjeno v zažveplanih zabojih, ravno tako rade napolnijo, kakor drugo

Vprašanje 207. Imam polovnjak belega vina iz l. 1895., katero je postalo vlačljivo. Okusa in duha je vino dobrega, v steklenici se pa vidi, kakor da bi se vlekla po njem bela megla. Čistil sem je z beljakom, pa nič ni pomagalo. Kaj naj počnem s tem vinom? (J. O. v L.)

Odgovor: Vlačljivost vina povzročijo neke vrste glive. Dodajte na vsak hektoliter vina 25 do 30 gramov tanina, potem pa vino pretočite skozi kako cedilce, da pride prav močno z zrakom v dotiko. Pretočeno vino naj potem mirno stoji ter se bo gotovo popravilo. Popravilo se bo morda kmalu, trajati pa more tudi več mesecev. Če je vino vsled tanina postalo pretprko, vzame se mu trpkost, potem ko se je uže popravilo, s čiščenjem z želatino.

Vprašanje 208. Koliko ovnov moram imeti za 20 ovac? (N. A. v V.)

Odgovor: Če je oven vedno med ovcami, ktere plemeni, kadar hoče, more se nanj računati 40 do 60 ovac. Če je pa oven osamljen in se pripušča k vsaki ovci, ktera se mrka, posebej, potem se mu sme dati tudi 70 do 80 ovac. Večje ali manjše število ovac, ki sme priti na enega ovna, je pa zavpisno od dolgotosti časa, v katerem se ovce mrkajo. Iz tega razvidite, da za Vaših 20 ovac eden oven čez in čez zadošča.

Vprašanje 209. Kaj mi je storiti z letošnjim vinom, katero postane na zraku v kozarcu črno. Ali je morda to vzrok, ker je le prav kratek čas kipel na tropinah? (I. K. v Š.)

Odgovor: Da postane Vaše vino na zraku črno, je vzrok česlovokislil železni okis, ki je prišel na kak način v vino. Ko pride ta spojina na zrak, pa sčrni in naredi vino črnkasto. Vino je moralo biti ali ob stiskanju ali pozneje nekje v dotiki z železom, katero se je v njem stopilo in povezalo s česlovo kislino. Tako vino nikakor ni pokvarjeno in se da lahko popraviti. Pretočite vino skozi kako cedilce, da pride prav močno z zrakom v dotiko. Pretočeno vino bo na zraku sčrnelo, a s čiščenjem mu lahko vzamete to barvo.

Vprašanje 210. Zadnje dni sem bral v dnevniku „Slovenec“, da se spozna pristnost vina s pomočjo pritiska vode na prav priprost način. Kako se ta preizkušnja naredi, pa ni povedano, zato boste gotovo zelo ustregli, če Vi v „Kmetovalcu“ to reč razložite. (G. L. v G.)

Odgovor: Poiskali smo dotično razpravo v „Slovenec“, ki se naslanja zlasti na uvoženo laško vino. Pisec dotičnih vrst pač nima pojma, kaj je vino, drugače bi ne bil pisal tako o laškem vinu. Preizkušnje vina z vodo na njegovo pristnost ni, zato Vaši želji tudi ne moremo ustreči.

Gospodarske novice.

* † **Velečastiti gospod Henrik pl. Pauker**, stolni dekan in generalni vikarij ter zvest ud naše družbe od leta 1867. naprej, je umrl 14. dne t. m. — Naj počiva v miru!

* † **Gospod Janez Ribnikar**, posestnik in gostilničar v Kovorju ter ud kmetijske družbe, je umrl 23. dne t. m. Naj počiva v miru!

* **Lovski zakon**, kakor ga je bil sklenil kranjski deželni zbor v svojem predzadnjem zasedanju, ni dobil najvišjega potrjenja in tako se je obistinila naša slutnja, katero smo imeli ob posvetovanju tega zakona. Takrat se nam je očitalo, da se je „Kmetovalec“ premalo potegnil za kmetijske koristi, a mi smo prav imeli, ko smo rekli, da se z glavo ne more skozi

steno in da smo kmetovalci lahko veseli za sedaj, če dobi zakon veljavo v tej obliki.

* **Knjižica „Najcenejša in najhitrejša obnovev opustošenih vinogradov“**, katero je spisal gospod potovalni učitelj za vinarstvo Fr. Gombač, je razprodana. To je veselo znamenje in častno za naše vinčake, da se je knjižice, ktere se je tiskalo 2000 izvodov in 1000 oddalo brezplačno, prodalo v slabega pol leta 1000 izvodov.

* **Sirarski tečaj** bo tudi to zimo na deželni kmetijski šoli v Šentmihelu na Tirolskem. Tečaj se prične 12. dne januarija ter bode trajal 8 tednov. Za stanovanje in hrano je plačati za ves čas 80 gld. Oni, ki žele obiskati ta tečaj, naj se zglase pri vodstvu imenovane šole do 1. dne januarija 1897. l. ter naj zglasitvi prilože svoja spričala. — V sirarskih tečajih te šole je bilo že mnogo Slovencev, ktere je poslala naša družba na svoje troške, in ker so bili uspehi zelo povoljni, zato toplo priporočamo obisk tega tečaja onim, ki se pečajo z mlekarstvom in imajo veselje do daljne izobrazbe v tej stroki.

Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Izredni občni zbor c. kr. kmetijske družbe kranjske v Novem Mestu.

(Dalje.)

Poročevalec gosp. J. Wutscher je rekel, da se strinja s nasvetom gosp. predgovornika, priporoča pa še domačo vrsto črno lipino, ki nam močno rodi in daje grozdje tudi na starem lesu, ter zelenega in rdečega silvanca. Ta trta rodi močno in daje dobro vino tudi v manj ugodnih vinskih krajih. V trebanjskem okraju je razširjena in (zori zgodaj.

Deželni poslanec gosp. župnik Schweiger iz Radovice se je tudi popolnoma strinjal z nasveti g. vodje Dolenca, menil je pa, da so se poročevalci bolj ozirali na Dolenjsko tostran Gorjancev in zato je nasvetoval nekatere trte za kraje onstran Gorjancev, in sicer poleg kraljevine tudi belino in ranino; te tri vrste dajejo izvrstno metliško in druga belokranjska vina. Posebej je hvalil tudi belino, ker daje poleg onih dveh prav dobro namizno vino in ker bogato rodi. Končno je predlagal, naj bi se za Belokranjsko jemale posebno te tri vrste domačih trt za cepljenje ameriških trt.

Gosp. Bajuk je za Belokranjsko priporočal tudi še domačo trto kratkopecelj, ki dobro rodi in daje izvrstno vino, ter ružo, ki ima debele jagode, ki daje dobro vino in nič ne gnije.

Vinarski učitelj g. Gombač je priporočal po nekterih opomnjah trte, nasvetovane od poročevalcev, glede beline pa je rekel, da je najbolje, če jo opustimo, ker daje kislino vino in rada gnije. Rodovitnost ranine je preveč odvisna od vremena; ona ne rodi vsako leto in je sploh premalo stanovitna. Posebno je priporočal plavca, ki močno rodi, močno raste in se da dobro cepiti.

Po kratki debati so se soglasno sprejeli nasveti poročevalcev gg. vodje Dolenca in Wutscherja. Za nasvet g. Schweigerja pa so glasovali samo Belokranjci.

K četrti točki vzporeda: **kteri način cepljenja se najbolj spnaša**, se je oglasil gosp. kapelan Bojanec iz Škocijana, rekoč, da vprico toliko strokovnjakov odstopi od svojega referata, stavil pa je predlog, da naj kmetijska družba prevzame tudi prodajo pripravne gume za zeleno cepljenje, oziroma da naj v svojem glasilu „Kmetovalcu“ naznanja najboljše tvrdke za to gumo. Potem je priporočil, naj kmetijska družba deluje na to, da ne bodo vinogradniki pregosto zasajali trt, kakor to sedaj radi delajo, da bi le več trtja nasadili. Ko je govornik predlog in nasvet primerno utemeljil, sprejela sta se pri glasovanju soglasno.

O četrty točki je poročal gosp. dr. T. Romih iz Krškega ter je rekel, da je cepljenje na zeleno in na suho dobro, in da se je treba z obojim cepljenjem pečati tudi zanaprej. Oba načina cepljenja morata drug drugega podpirati, da se pride hitreje do primernih uspehov. V tem smislu deluje tudi krška podružnica. Dalje je povedal, da se posebno dobro sponaša cepljenje rastočih trt na suho, in sicer visoko od tal, da se cepljenke potem jeseni pogrobajo. Ta skušnja se je tudi v Krškem najbolj sponesla. Končno je stavil predlog, naj se kmetje uče cepiti na suho in na zeleno.

Poročevalec gosp. vodja Dolenc je rekel, da se cepljenje rastočih trt v vinogradu izvršuje lahko pri tleh ali pa tako visoko od tal, da se dobe pripravne grubanice. Pri visokem cepljenju se morajo cepljenke pogrobati, kar prizadeva veliko stroškov. Če pa cepimo trte nizko pri tleh, odpade grobanje, in to je veliko vredno. Cepi se lahko v tem slučaju na zeleno ali pa na suho. Pri cepljenju na suho nismo odvisni od vremena, kakor pri zelenem cepljenju. Poročal je potem o skušnji svojega nekdanjega učenca Sancina iz Doline pri Trstu, po kateri se dajo tudi prav sočne trte dobro cepiti na suho, če se namreč ameriška podloga pod zamaškom nekoliko nareže ali rani, da se lahko po teh zarezah odceja preobilni sok. To je važna izkušnja, ker so se trte v polnem soku nerade sprijele in zrastle s cepičem, sedaj jih pa lahko cepimo pred sokom, med sokom in tudi pozneje.

Poročevalec gosp. A. Wutscher je priporočal tudi zanaprej cepljenje na suho in na zeleno, opomnil pa je, da je uspeh cepljenja na zeleno odvisen od vremena in da je cepljenje na suho cenejše. To velja za cepljenje že rastočih trt v vinogradu.

Vinarski učitelj gosp. Gombač daje prednost cepljenju na suho, če je cepiti trte na stalnem mestu (po vinogradih). Za cepljenje trt, ktere vlagamo v trtnico, je priporočal, da se jemljejo bilje, t. j. okoreninjene sajenke, ktere je cepiti na suho.

Tehnični voditelj za državne vinarske zadeve na Kranjskem gosp. Boh. Skalicky je priporočal za trte na stalnem mestu zeleno cepljenje, in sicer pri tleh, ker odpadejo pri tem stroški za grubanje. Poskušnje s takim cepljenjem so se dobro obnesle v Vipavski dolini.

Poročevalec gosp. vodja Dolenc je rekel, da je vzgajanje ameriških cepljenk v trtnicah za navadnega vinogradnika težavno. To delo zahteva velike spretnosti in natančnosti, kakeršne ni mogoče zahtevati od priprostega kmetovalca. Zaradi tega je priporočal, naj vinogradniki sade pripravne ameriške trte naravnost v vinograd in naj jih potem drugo leto pocepijo, in sicer nizko pri tleh.

Delovodja državne trtnice v Črnomlju gosp. učitelj Šetina je priporočal na podlogi dosedanjih uspehov tudi cepljenje ameriških trt na stalnem mestu, bodi si že na suho ali pa na zeleno. Zelena cepitev se je pri nas dobro obnesla in take pogrubane trte močno rodijo. Glede cepljenja ključev pa je rekel, da je skušenj še malo. Opozarjal je posebno na cepljenje ključev in vlaganje cepljenih ključev v mah, ker se neki posebno dobro sponeso po izkušnji gosp. Lovšina v Črnomlju. Delovodja državne trtnice v Kostanjevici gosp. Drašler je rekel, da je najbolje, če se more vinograd zasadi s cepljenkami. Vse to pa ni mogoče vsled pomanjkanja cepljenk, cepiti je treba trte še nadalje na stalnem mestu. Priporočal je potem zlasti zeleno cepljenje trt z ozirom na dosedanje lepe uspehe pri nas in po Bizeljskem. Pri zelenem cepljenju je glavna stvar to, da cepljenke dobro dozore, za kar se priporoča primerno skrajševanje zlahnih poganjkov.

Gosp. Lovšin iz Črnomlja je popisal način cepljenja ključev s pomočjo mahu in ga je priporočal z ozirom na ugodne uspehe. Rekel je, da je letos za poskušnjo cepil 50 ključev, katerih se mu je prijelo 36. Ravnal je pa takole. Ključje je cepil v zgodnji pomladi po angleškem načinu, t. j. z jezičnikom. Napravil je pa po dve zarezi na podlogi in na cepiču, da je cepič kolikor mogoče trdno zajezdil podlogo. To je dobro, ker se cepljenke kar tako vlagajo v mah, ne da bi jih kdo povezoval. Cepljene trte se sproti pola-

gajo v mah, in sicer v kak zaboj, v kterega se najprej dene lega mahu. Po tem mahu se polože cepljene trte, v vrsti drugo poleg druge. Na te trte zopet pride plast mahu, potem zopet trte i. t. d. Dalje je poročal, da je postavil ta zaboj v hlev in ga pustil tam cel mesec. Ko je odgrnil trte, bilo je že vse pognalo. Dosegel je tako v enem letu že cepljene in okoreninjene trte.

Vinarski učitelj gosp. Gombač je rekel, da je ta način cepljenja že dolgo let znan in se v resnici priporoča za vse vinogradnike, ki se hočejo sami pečati z vzgajanjem cepljenih trt v trtnici. Pri takem cepljenju se cepiči dobro prirastejo.

Gosp. Prijatelj iz Dvora pri Št. Janžu je priporočal iz svoje izkušnje cepljenje trt na stalnem mestu, in sicer na suho s pomočjo zameskov.

Pri glasovanju so se sprejeli nasveti poročevalcev, po katerih naj se še dalje izvršuje cepljenje na suho in na zeleno. Za cepljenje ameriških trt na stalnem mestu (v vinogradih) se priporoča tudi cepljenje nizko pri tleh, ker odpadejo potem stroški za grubanje. Za cepljenje trt, ktere vlagamo v trtnice, se pa priporoča cepljenje bilf ali sajenk na suho, najbolj z zamaškom, in pa cepljenje ključev s pomočjo mahu.

Na to se je prešlo k peti točki vprašanja, namreč k vprašanju: **Po katerem načinu naj se naši vinorejci lotijo naprave novih vinogradov z ameriškiimi cepljenkami, če morajo trte sami cepiti.**

O tem vprašanju je poročal gosp. župnik Brulec iz Velike Doline. Pričetkom svojega govora je pravil o svojih izkušnjah tudi gledé vseh prejšnjih vprašanj. Po precej dolgem tem uvodu je rekel, da se ima način novih nasadov ravnati pred vsem po tem, ali je vinograd blizu doma ali je pa oddaljen od doma. Če je vinograd blizu doma, potem naj se zasadi naravnost z ameriškiimi trtami, ktere naj se drugo leto pocepijo, in sicer na zeleno. Jeseni je te cepljenke treba zagrubati. Če je pa vinograd pol ure ali pa še bolj oddaljen, je pa bolje, da si napravimo poleg doma trtnico in doma vzgajamo potrebne cepljenke.

Pristav deželne kmetijske šole na Grmu gosp. V. Rohrman je opozarjal na to, da se večina priprostih vinogradnikov ne more pečati z vzgajanjem cepljenih trt v trtnicah, ker je za vsa ta dela treba precej znanja in natančnega dela, da je kaj uspeha. Z ozirom na to, da se pride la po sedanjih trtnicah še veliko premalo ameriških cepljenk za nove nasade, priporoča, naj se zasajajo novi vinogradi še nadalje tudi z ameriškiimi trtami, ktere naj se pozneje pocepijo, in sicer nizko pri tleh, da se prbrhanijo stroški za grubanje. To sta priporočalo že pri prešnji točki naša strokovnjaka gg. vodja Dolenc in tehnični voditelj B. Skalicky. Govornik je končno opozarjal tudi nato, da se pri takem ravnanju vinogradniki še najlaglje prepričajo o pristnosti nasajenih ameriških trt, kakor tudi o tem, kako pripravna je zemlja za dotične ameriške trte. (Konec prihodnjič.)

Razglas kranjskim ovčarjem.

Podpisani odbor je ukrenil tudi letos porabiti državno podporo za ovčarstvo za nakup ovnov, ter bode v ta namen kupil in razdelil po deželi dobre plemene ovne bergamaške pasme.

Izkušnja je pokazala, da našim krajem izvrstno ugaja „bergamaško ovčje plemo“, imenovano tudi „velikansko planinsko plemo“. Prednosti tega plemena so hitra rast, velikost in teža, primerno dobra volna ter izvrstna sposobnost za pašo. Ovce tega plemena vsled slabih pašnikov v svoji domovini niso prav nič razvajene ter so utrjene zoper vse vremenske izpremembe.

Podpisani odbor bode torej tudi letos oddajal te ovne, in sicer onim kranjskim ovčarjem, ki vložje prošnje, v katerih je od dotične kmetijske podružnice potrjeno, da se precej pečajo z ovčjo rejo (navesti je stevilo ovac), in ki se zavežejo:

- 1.) da plačajo, kadar prejmejo ovna, glavnemu odboru 5 gl.,
- 2.) da bodo vzprejetega ovna imeli najmanj dve leti za plemo kolikor dopušča umna ovčja reja.

Nekolekovane prošnje je vložiti do

5. dne decembra t. l.

pri podpisnem odboru.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani.

Naznanilo in razglas.

Novo šolsko leto na podkovski šoli ljubljanski se prične 1. dne januarija 1897. leta.

S poukom v podkovstvu je združen tudi nauk o ogledovanju živine in mesa. Kdor želi vzprejeti biti v podkovsko šolo, se mora izkazati:

1.) s spričevalom, da se je pri kakem kovaču izučil za kovaškega pomočnika,

2.) z domovinskim listom,

3.) s spričevalom svojega župnika ali župana, da je poštenega vedenja, in

4.) da zna brati in pisati slovenski.

Ubožni učenci morejo tudi dobiti štipendije po 60, oziroma 50 goldinarjev.

Prosilci za štipendije morajo predložiti:

1.) ubožni list,

2.) spričevalo o poštenem vedenju in

3.) potrdilo, da so delali uže dve leti kot kovaški pomočniki.

Prošnje s temi spričevali naj pošljejo vsaj do 15. dne decembra t. l. glavnemu odboru c. kr. kmetijske družbe v Ljubljani.

Šola traja do konca junija 1897. leta. Kdor dobro prebije preizkušnjo, more po zakonu iz 1873. leta dobiti patent podkovskega mojstra, ker sedaj ne more nihče brez preizkušnje postati kovaški mojster. Nauk v tej šoli je brezplačen. Vsak učenec si mora za časa šolanja skrbeti le za živež in stanovanje ter za potrebne šolske knjige. Stanovanje dobode učenci za majhno plačo v šolski hiši.

Učenci naj se ogalse vsaj dva dni pred šolskim začetkom v podkovski šoli na Spodnjih Poljanah.

Ker je po slovenskih deželah še vedno premalo v podkovstvu izučenih kovačev in zdravnikov kopitnih boleznij, pa tudi premalo izurjenih živinskih in mesovnih oglednikov, zato naj bi skrbelo županstvo, da dobode vsaka občina vsaj po enega dobrega kovača in živinskega in mesovnega oglednika.

Ivan Murnik,

predsednik c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Dr. Karol vitez Bleiweis,
začasni vodja podkovske šole.

Naznanilo.

Skušnje na tukajšnji podkovski šoli se bodo vršile 28. in 29. dne decembra t. l., in sicer: 28. dne decembra skušnja iz podkovstva za kovače, kateri niso hodili v podkovsko šolo, 29. dne decembra pa za učence podkovske šole iz podkovstva in ogledovanja klavne živine in mesa. Kovači, kateri hočejo delati to skušnjo, naj se oglase pri podpisnem vodstvu do 15. dne decembra t. l.

Vodstvo podkovske šole v Ljubljani,

2. dne novembra 1886.

Dr. Karol vitez Bleiweis.

V a b i l o

na občni zbor podružnice c. kr. kmetijske družbe v Mokronogu, ki bode v nedeljo, 6. dne decembra t. l. popoldne ob 3 $\frac{1}{2}$ uri v hiši pri „Stari pošti“ v Mokronogu.

V Z P O R E D :

1.) Predložitev računov.

2.) Poročilo o delovanju odbora.

3.) Pobiranje udnine za l. 1897.

4.) Razni nasveti in predlogi.

Grof Barbo s. r., načelnik.

V a b i l o

na občni zbor podružnice c. kr. kmetijske družbe v Sodražici, ki bode v nedeljo, 6. dne novembra t. l. ob 3. uri popoldne v šolskem poslopju.

V Z P O R E D :

1.) Nagovor predsednika.

2.) Pobiranje udnine za l. 1897.

3.) Razni nasveti ter predlogi.

Sodražica, 26. dne novembra 1896.

Fr. Fajdiga s. r., tajnik.

V a b i l o

k občnemu zboru kmetijske podružnice v Škocjaju pri Dobravi na 8. dan decembra t. l. ob $\frac{1}{2}$ 3. uri popoldne v šolskih prostorih.

V Z P O R E D :

1.) Poročilo predsednikovo in tajnikovo.

2.) Pobiranje letnine.

3.) Slučajnosti in nasveti.

Ant. Bojanec s. r., tajnik.

V a b i l o.

Farna podružnica c. kr. kmet. družbe kranjske v Št. Vidu pri Ljubljani bode imela svoj redni občni zbor v tvorek, 8. dne decembra t. l. popoldne po cerkvenem opraviu v šoli.

V Z P O R E D :

1.) Poročilo o delovanju podružnice v pretekli triletni dobi.

2.) Volitev načelnika in 6. odbornikov za prihodnja 3 leta.

3.) Razgovor o podružničnih potrebah.

4.) Vplačevanje udnine za leto 1897.

K temu zboru uljudno vabi vse ude in tudi take neude, ki se zanimajo za kmetijski napredek!

Janko Žirovnik s. r., t. č. načelnik.

V a b i l o

k občnemu zboru kmetijske podružnice v Šmartinu pri Litiji, ki bode 8. dne decembra ob 4. uri popoldne v prostorih g. lg. Zoreta v Črnem Potoku.

Razgovarjalo se bode o podružničnem imetju in o oddaji drevja iz podružnične drevesnice.

Črni Potok, 22. dne novembra 1896.

Ig. Zore s. r., načelnik.

V a b i l o

na občni zbor podružnice c. kr. kmetijske družbe v Št. Petru na Notranjskem, kateri bode 8. dne decembra ob 3. uri popoldne v šoli.

V Z P O R E D :

1.) Predsednikov nagovor in poročilo o delovanju.

2.) Pogovor o rabi strojev in umetnih gnojil.

3.) Posvetovanje o pospeševanju uravnave Pivke.

4.) Določitev o porabi letnih doneskov. (Drevesa).

5.) Pobiranje udnine za leto 1897.

6.) Nasveti in slučajnosti.

V Št. Petru, 26. dne novembra 1896.

K obilni vdeležbi uljudno vabi v odborovem imenu

Iv. Zupan s. r., načelnik.

Št. 17.519.

Razglas.

C. kr. primorsko namestništvo je z ozirom na zdanje stanje svinjske kuge na Kranjskem 7. dne junija t. l., št. 9121., proti Kranjski razglašeno uvozno prepoved tako premenilo, da je od 10. dne novembra 1896. l. pričenši, uvažanje prasičev na Primorsko samo iz političnih okrajev Postojna, Kočevje, Krško, Kranj in Logatec brezpogojno prepovedano.

To se s tem razglaš.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, 15. dne novembra 1896.

Št. 17.548.

Razglas.

Na podstavi člena 5. z nemško državo sklenjenega dogovora o živinskih kugah s 6. dne decembra 1891. l. in točke 5. k temu dogovoru spadajočega končnega zapisnika (drž. zak. št. 16. iz l. 1892.) ministerstvo za notranje stvari dotlej, dokler se ne ukaže drugače, brezpogojno prepoveduje uvažati govejo živino v kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru, iz nastopnih zapornih ozemelj nemške države, v katerih je razširjena plučna kuga, in sicer:

1.) Iz vladnih okrajev Potsdam, Bromberg, Devín, Düsseldorf, in Kolín v kraljevini Pruski;

2.) iz okrožnih glavarstev Draždane in Lipsko v kraljevini Saksonski;

3.) iz okraja Spodnja Alzacija nemškega državnega ozemlja Alzacija-Lotaringija

Ta prepoved stopi na mesto prepovedi, izdane vsled razpisa c. kr. ministerstva za notranje stvari z 10. dne oktobra 1896. l., št. 34.045., oziroma vsled tuuradnega razglasa s 14. dne oktobra t. l. št. 15.807.

To se vsled razpisa visokega c. kr. ministerstva za notranje stvari z 10. dne novembra t. l., št. 37.419, daje na znanje z dodatkom, da se prestopki te brezpogojne uvozne prepovedi kaznujejo po državnem zakonu s 24. dne maja 1882. l., št. 51., oziroma po § 46. občnega zakona o živinskih kugah in k temu zakonu izdanega izvršitvenega ukaza, drž. zak. št. 35. in 36. z l. 1880.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, 15. dne novembra 1896.

Št. 17.597.

Razglas.*)

Na podstavi zadnjih uradnih izkazov o nalezljivih živinskih boleznih na Ogerskem in Hrvaško-Slavoskem in zadeje čase, kakor je dognano, zanesenih kužnih boleznih c. kr. deželna vlada dotlej, dokler se ne ukaže drugače, proti Ogerski in Hrvaško-Slavonski določuje nastopno zaporno ozemlje:

A. proti Ogerski.

Zaradi

1.) plučne kuge na Ogerskem je uvažanje goveje živine na Kranjsko brezi jemno prepovedano

a) iz krajevnih komitatov: Orava, Liptov, Nograd, Nitra, Požun (izvzemši ozemlje otoka Čalokez), Szepes, Trenčin, Turec in Zolyom;

b) iz kraljevega svobodnega mesta Požun.

Zaradi

2.) kuge v gobcu in na parkljih je uvažanje prežvekovalcev in prasičev na Kranjsko brez izjeme prepovedano

a) iz kraljevih komitatov: Orava, Baranja, Bregi, Bihar, Esztergom, Fejér, Heves Jasz-Nagy-Kun-Szolnok, Komarno, Mármároš, Mošon, Nitra, Pest-Pilis-Solt-Kisknu, Požun, Saroš,

*) Z debelimi črkami tiskani komitati in kraljeva svobodna mesta so na novo privzeti v zaporno ozemlje.

Samogy, Šopron, Szatmar, Szepes, Tolna, Trenčin, Ung. Vaš, Vasprém, Zala, Zemplén in Zolyom;

b) iz kraljevih svobodnih mest: Budimpešta (izvzemši svinjsko pitališče Kőbánya), Debrecin, H.-M.-Vašarhely, Kassa, Kečkemet, Nagyvarad, Požun in Szeged.

Zaradi

3.) svinjske kuge je uvažanje živih prasičev na vse Kranjsko brez izjeme in brez ozira na njih živo težo prepovedano.

a) iz kraljevih komitatov Abauj, Torna Arad, Bač-Bodrog, Baranja, Barš, Békés, Bihar, Boršod, Čanad, Congrad, Estergom, Gömör-Kiš-Hont, Győr, Hajdu, Heveš, Hont, Jasz-Nagy-Kun-Szolnok, Komarno, Kraso-Szörény, Mošon, Nograd, Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun z izvzetim svinjskim pitališčem v Kőbanji (Steinbruch), Požun, Sabolč, Satmar, Silagy, Somogy, Szolnok-Doboka, Szeben-Temeš, Tolna, Torontal, Vaš, Zala in Zemplén, potem

b) iz kraljevih svobodnih mest: Debrecin, Győr, Hod-Mező-Vašarhely, Kassa, Kečkemet, Koločvar, Komarno, M. Vašarhely, Pančovo, Sobotica, Vršec in Zombor.

B. Proti Hrvaško-Slavonski.

Zaradi

1.) kuge v gobcu in na parkljih na Hrvaško-Slavoskem je uvažanje prežvekovalcev in prasičev na Kranjsko brez izjeme prepovedano,

a) in kraljevih velikih županij: Belovar-Križevci, Srem in Virovitica in

b) iz kraljevega svobodnega mesta: Koprivnica.

Zaradi

2.) svinjske kuge je uvažanje živih prasičev na vse Kranjsko brez izjeme prepovedano

a) iz kraljevih velikih županij: Požega, Srem, Virovitica, Zagreb;

b) iz kraljevih svobodnih mest: Petrinja, Sisek, Kostajnica, Ivanić in Brod.

Uvažanje zaklanih prasičev v nerazkosanem stanju takó, da se jih drže še ledvice in da je nedotaknjena ledvična mast, v konsumni kraj Ljubljana na Kranjskem je še nadalje dopuščeno.

Iz ostalih neokuženih komitatov in mestnih okrajev Ogerske in Hrvaško-Slavonske je uvažanje prežvekovalcev v obče, pitanih prasičev (s 120 kilogrami žive teže) pa samo po železnici in samo v mestno klavnico v Ljubljani dopuščeno tako, da se takoj pokoljejo.

Te nove odredbe stopijo v veljavnost

18. dne novembra 1896. l.

ter se namesto onih, ki so bile ukazane s tuuradnima razglasoma z 9. dne oktobra 1896. l., št. 15.512., razglašajo z dodatkom, da se njih prestopki kaznujejo po zakonu s 24. dne maja 1882. l., drž. zak. št. 51., odno-no po § 46. splošnega zakona o živinskih kugah in po izvršitvenem ukazu, izdanem k temu zakonu

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, 16. dne novembra 1896.

Listnica uredništva.

J. Z. v V. Počakajte! Ko dobi zakon o potih za silo najvišje potrdilo, potem Vam bo mogoče izposlovati novo pot do svojega zemljišča.

D. D. v D. Če je v eni fari ali občini najmanj 20 mož, ki so udje kmetijske družbe, ali ki hočejo še le postati, morejo osnovati svojo podružnico. Osnovanje podružnice začasno potrdi glavni odbor, definitivno pa občni zbor. Eden izmed udov skliče osnovalni zbor, na katerem se voli odbor, ter sploh postopa po podružničnih pravilih, ki so del družbenih pravil.

A. T. na V. Kje se dobe vlti brusni nam ni znano, če pa kdo to ve, izvoli naj naznaniti gosp. Antonu Tomšiču, kovaču v Vrdu pri Vrhniki.

Fr. W. v H. Glede tržnih cen bomo skušali ustreči, kolikor nam bo pripuščal prostor.

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Urejuje Gustav Pirc, družbeni tajnik.

„Kmetovalec“ izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stoji 2 gld., za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 1 gld. na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopni ceni: Inserat na celi strani 16 gld., na 1/2 strani 8 gld., na 1/4 strani 5 gld. in na 1/8 strani 3 gld. Pri večjih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah št. 3.

Št. 22. V Ljubljani, 30. novembra 1896. Leto XIII.

Tržne cene.

Deželni pridelki:

V Ljubljani, 30. novembra 1896. (Izvirno poročilo.)

Semena: Domača detelja, novo blago gld. 45.— kr. do gld. 48.— kr.; nemška detelja (lucerna) gld. 50.— kr. do gld. 60.— kr.; gorenjska repa gld. 26.— kr.; laneno seme, domače ozimno gld. 10.50 kr.; konopno seme gld. 12.— kr. do gld. 12.25 kr.; kuminovo seme gld. 26.— kr. do gld. 23.— kr.

Fižol: Rudeči ribniški gld. 7.50 kr.; rudeči Hrvat gl. 6.50 kr.; prepeličar (koks) gld. 8.50 kr. (Vse cene semen in fižola veljajo za 100 kg čistenelega blaga, kakor ga kmetovalci pripeljejo na prodaj i. s. novo blago.)

Suhe češplje: v dimu sušene gld. 11.50 kr. do gld. 12.— kr. brez dima sušene gld. 14.— kr. do gld. 16.— kr.

Orehi domači: gld. 11.— kr. do gld. 12.— kr.
Ježice nove: gld. 2.50 kr. do gld. 3.— kr. za 100 klgr.
Med: od gld. 29.— kr. do gld. 30.— kr.

Kože: Goveje, težke nad 40 kg po gld. 32.— kr. do gld. 33.— kr.
" težke od 30 do 40 kg " 26.— " " 27.— "
" lahke " 27.— " " 28.— "

(Te cene veljajo za 100 kg in sicer za kože izdelane po tujih običajih z rogovi vred. Bikove kože po 25 kr. klgr.)

Telečje kože: 45 kr. za kg.
Kozličeve kože po gld. —.80 kr. do gld. —.95 kr.
Svinjske kože: Čiste, brez napak 30 kr. za kg.

Druge vrste 18 do 20 " " "
Kože lisic po gld. 3.5) do 3.75 }
" kun " " 7.— " 8.— } za par.
" dihurjev " " 2.— " 2.50 }
" vidr " " 6.— " 7.— }

Kože zajcev po 10 do — gld. za 100 komadov.
Pelika (potoši) po gld. 16.— 100 kg.

Žito:

V Ljubljani, 28. novembra 1896. Pšenica gld. 8.90 kr., rž gld. 6.50 kr., ječmen gld. 6.— kr., oves gld. 6.50 kr., ajda gld. 7.50 kr., proso gld. 6.50 kr., turšica gld. 6.50 kr., leča gld. 12.— kr., grah gld. 12.— kr., fižol gld. 9.— kr., seno gld. 2.50 kr., slama gld. 2.30 kr. (Vse cene veljajo za 100 kgr.)

Na Dunaji, 28. novembra 1896. Pšenica gld. 8.59 kr., rž gld. 7.25 kr., ječmen gld. 8.— kr., oves gld. 6.42 kr., turšica gld. 4.92 kr. (Vse cene veljajo za 100 kilogramov.)

Ozira vreden zaslužek

posebne vrste in dolgotrajnosti, ponudi se v vsakej fari razumljivim, krepostnim in spoštovanim osebam. (27-19)

Pismena vprašanja pod „9.132“ Građec, poste restante.

JOSIP LEUZ

trgovec

v Ljubljani, Reseljnova cesta

kupuje različne pridelke, kakor: lepe, drobno narezane, posušene jedilne gobe, sveže črešminove jagode, divji kostanj, želod, ježice, bukov žir, koruzne lase z odstranjenimi črnimi konci, posebno pa krompir ter sadje za mošt, zadnja dva pridelka tudi cele vagone. — Dalje kupuje smrekovih storžov vsako množino; i. s. plačuje vse po možno visokih cenah. (80-7)

Posestvo,

daje se v najem, v lepi legi, z rodovitnimi njivami; hiša in gospodarsko poslopje je v prav dobrem stanu; v pritličju hiše so obokane kleti, 2 sobi, kuhinja in soba za trgovino s skladiščem (magazinom). V prvem nadstropju so 3 velike sobe z vso hišno opravo. Hlev za govejo živino in konje je obokan, zraven je vodnjak; velik sadni vrt s prostorom za leseno trgovino. Posestvo je pri veliki cesti, ter pripravno za krčmarstvo in vsakovrstno trgovino.

Najemniki naj se obrnejo pismeno ali osebno na lastnika:

Janeza Oblaka v Grahovem,

pošta Cerknica.

(97-2)

Priznana najboljša krma

za rejo kakor za mleko pri govedih ob enem pa kot nadomestek za oves pri konjih, so posušene tropinje od piva, ktere je dobiti pri (65-11)

bratih Kosler v Ljubljani.

Kathreiner's
KNEIPPPOVA SLADNA KAVA

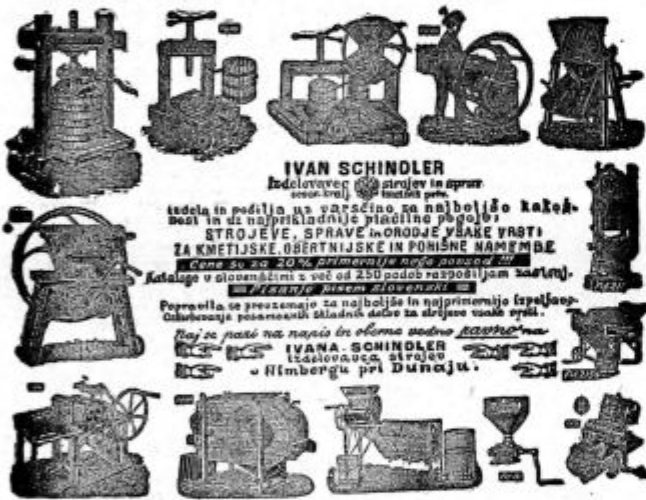
je kot
primes k bobovi kavi
edino zdrava
kavina pijača.

Dobi se povsod, pol kile za 25 kr.

Svarilo! Zaradi ničvrednih ponarejenih izdelkov je treba paziti na izvorne zavoje s imenom:
Kathreiner

(6-12)

Trtne škropilnice „Patent Schindler“.

IVAN SCHINDLER
Izdolovalec strojev in naprav
vseh vrst in velikosti

tedela in podila vsa varščina za najboljšo kakaš.
Deel in di najprekladnije plačilne pogodbe

**STROJEVE, SPRAVE IN ORODBE VŠAKE VRSTE
ZA KMETIJSKE, OBSEJNJSKE IN POŠTNE NAMENBE**

Katalog v slovenski in nemški jezici
Katalog v slovenski in nemški jezici s več od 250 podob razpoložljim zahtev.

Popravila se preslanjajo za najboljšo in najprilagodljivejšo izpeljavo.
Odklonevanje posameznih skladnih delov za strojevo vanje vrsti.

Naj se pravi na največjo in obsejno vodno kakovost
IVANA SCHINDLER
Izdolovalec strojev
v Rimbergu pri Dunaju.

(49-14)

Novi stroji

so naprodaj zaradi opustitve gospodarstva in sicer 1 gepelj, 2 mlatilnici, 1 slamoreznica i. t. d. ter en par ponijev z vozom vred. Pojasnila daje (92-3)

grajščinsko oskrbništvo v Predvoru,
pošta Tupaliče na Gorenjskem.

J. Blasnikova tiskarna

v Ljubljani na Bregu št. 12

se priporoča sl. občinstvu v izvršitev vseh tiskarskih del, kot: knjige, brošure, okrožnice, naslove na pisma, pisma, kuverte, račune, vizitnice, cenike, jedilne liste, programe za veselice, naznanila (plakate), itd. itd.

Tudi izvršuje edina v Ljubljani litografska dela v eni ali večih barvah. (12-12)

Vse po najnižji ceni okusno in hitro.

V zalogi ima mnogo knjig za mladino ter razne muzikalije.

Cenik se pošlje zastonj in poštne prosto.

„Kupi pri velikem trgovcu, a ne pri malem!“

To velja posebno za mojo trgovino, kajti le tako velika trgovina kakor moja ima vsled nakupa ogromnih množic blaga proti takojšnjem plačilu malo stroškov, kar je slednjič le kupovalcu na korist.

Krasni uzorci se pošiljajo zastonj na zasebne kupovalce. Zelo obsežne uzorčne knjige, kakor jih še ni bilo, dobe krojači nefrankovane. (41-12)

Blago za obleke.

Peruvijen in dosking za visokoč. duhovščino, predpisano blago za c. kr. uradniške uniforme, tudi za veterance, požarne brambe, telovadce, livreje, sukno za biljarde in igralne mize, prevleke za vozove, lodne, tudi nepremočne za lovske suknje, perilno blago, potne pléde od 4 do 14 glid. itd.

Vredno, pošteno, trpežno, čisto volнено sukno blago in ne cene cunje, ki niti niso vredne krojaškega dela, priporoča

JAN. STIKAROVSKY

v BRNU (Avstrijski Manchester).

Največa tovarniška zaloga v vrednosti 1/2 milijona goldinarjev.

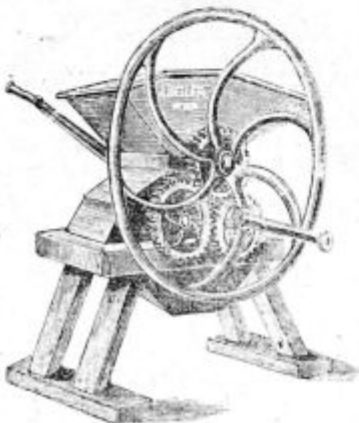
◆◆ Pošilja se le po povzetji. ◆◆

Svarilo! Agentje in krošnarji radi prodajajo svoje malovredno blago pod imenom „blago Stikarofskega“. Da se takem sleparijam v oko pride, javim, da tem ljudem sploh svojega blaga ne prodajam.

Vnovič znižane cene!

Vse stroje za poljedelstvo.

Vnovič znižane cene!

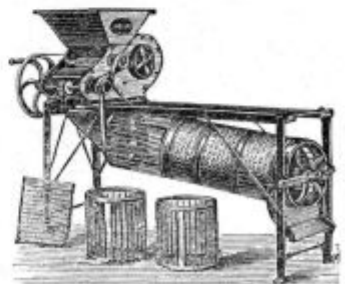
Trijeri (čistilni stroji za žito) v natančni izvršitvi. Sušilnice za sadje in zelenjavo. Škropilnice proti peronospori, poboljšani sestav Vermorelov. Mlatilnice, mlinci za žito, stiskalnice (preše) za vino in sadje različnih sestav, (te stiskalnice imajo skoro ono tlačilno moč kakor hidravlične [vodovodne] preše).

Slamoreznice jako lahko za goniti in po zelo zmernih cenah. Stiskalnice za seno in slamo, ter vse potrebne, vsakovrstne poljedelske stroje prodaja v najboljši izvršitvi (17-17)

IG. HELLER na Dunaju

II¹/₂ Praterstrasse 49.

Pred ponarejanjem se je posebno treba varovati!

Zastopniki se iščejo.

O uporabi Barthelneve apnene klaje

Apnena klaja, katero sem že večkrat od Vas naročil, spomnaša se pri moji živini **izborna**, ter to klajo vsakemu živinorejcu **najtopleje** priporočam.

** 17. oktobra 1896.

J. Kosler in dr.

Odkar poklajam Vašo apneno klajo našim kravam, opažam, da iste ne **izvržejo** tolikokrat kakor prej.

** 9. oktobra 1896.

Viljem Petter, grajščinski oskrbnik.

Odkar se krmijo žrebeta in druga mlada živina z Vašo apneno klajo so uspehi izvanredni; živina je **veliko krepkejša in močnejša**.

** 12. oktobra 1896.

Z. vitez pl. Horodynski, grajščak.

Apneno klajo, katero sem že večkrat od Vas prejel in s katero krmim mojo govedo, moram priznati, da se v vsakem oziru **izvrstno** ponaša.

** 12. oktobra 1896.

Jernej Božič.

Priznavamo, da smo z apneno klajo, katero smo že večkrat od Vas prejeli, **popolnoma zadovoljni**, kajti, uspehi so vidni pri vsi živini, najbolj pa pri teletih in mladih prašičkih.

** 11. oktobra 1896.

Karl barona Zdranijezajeva grajščinsko oskrbnistvo.

Apneno klajo, katero uže ta tretje leto od Vas dobivam, poklajam kravam, teletam, ovcam in vsi drugi živini, moram pa priznati, da sem z uspehi vsestransko, **popolnoma zadovoljen**.

** 7. septembra 1896.

Jaroslav Popeika, grajščinski najemnik.

Ker sem se od **izbornosti** Vaše apnene klaje prepričal, prosim Vas pošljite mi iste nemudoma 200 kg. — Lansko leto sem naročil pri Vas 5 kg te krme, katero sem poskušal pri brejih kravah ter sem dosegel izvanredne uspehe. Ne samo, da imajo krave veliko več mleka, ampak so se veliko bolj zredile ter strijo veliko bolj težke teleta ko prej. — Iz teh vzrokov priporočam Vašo apneno klajo vsakomur najtopleje.

** 8. oktobra 1896.

Adolf Krispin, posestnik.

Ker smo apneno klajo uže večkrat pri Vas naročili in isto brejim kravam redno poklajali, smo spoznali, da strijo krave 4 - 5 kg težja teleta kakor prej. Prosim toraj, pošljite nam takoj še 100 kg Vaše apnene klaje

** 13. oktobra 1896.

Grofa Barbo grajščinsko oskrbnistvo.

Odkar krmim mojo kuretino z Vašo apneno klajo, opažam, da ista tudi u **najstrožji zimi brezprenehanja** vali. Tudi govedo krmim z Vašo apneno klajo, s katero sem pri isti lizavost popolnoma odpravil, zatoraj moram Vašo apneno klajo vsakomur najtopleje priporočati.

** 13. oktobra 1896.

Marija Kirchlechner, posestnica.

Z veseljem Vam naznanjam, da sem z uspehi Vaše apnene klaje prav zadovoljen. — Slabotne krave strijo prav lepe, močne in koščene teleta, ter tako strošek za to klajo povrnejo.

** 22. januarija 1896.

Fr. Zuklin, župnik.

Prosim pošljite mi takoj 50 kg. Vaše izvrstne apnene klaje, ktera se mora vsaki gospodinji **najtopleje** priporočati.

** 8. septembra 1896.

Eduard Hochsmann, župnik.

Prosim pošljite mi 30 kg. Vaše apnene klaje. Vspehi iste **so izvrstni**.

** 14. aprila 1896.

Carl Seugsbrattl, župnik.

Vam moram naznaniti, da sem z uspehi apnene klaje, katero sem prejel od Vas **izvanredno** zadovoljen

** 6. oktobra 1896.

Ljudevit Buksbaum, župnik.

Posljite nam še 100 kg. Vaše izvrstne apnene klaje. Vspehi iste so **vidni**, posebno kar zadeva tek in izrastek živine

** 11. martija 1896.

Fr. Juvan, ravnatelj poljedelske sole.

Cena: 5 kilogr. z vrečo vred (za pokušnja) na Dunaji 1 gld. (Pošlje se lahko po pošti.) 100 kilogr. v vrečah po 50 kilogr. (s 40% fosforove kisline) stane 16 gld., (s 30-35% fosforove kisline) pa 12 gld. 100 kilogr. v zalogi na Dunaji. Kdor več potrebuje, dobi primerno cenejše. Obe vrsti sta arzenika in klora popolnoma prosti.

Miha Barthel & drug. na Dunaju,

X., Keplergasse št. 20.

(93-1)

Dopisuje se slovenski!

Apneno klajo

(od Mih. Barthelna in drugov na Dunaji)

najboljša primes k krmi za živino in kuretino, dobi se pri

Ivanu Pauserju,

trgovcu v Ribnici.

(39-17)

Njegova Svetost Papež Leon XIII.,

sporočil je po svojem zdravniku prof. dr. Laponiju tukajšnjemu lekarnarju Piccoliju najsrčnejšo zahvalo za Njih Svetosti vpsolano

☞ tinkturo za želodec. ☜

Omenjeni zdravnik, kakor veliko drugih odličnih profesorjev medicine so **Piccolijevo tinkturo za želodec** preskusili, ter jo priporočajo kot izvrstno krepilo za **želodec** ktera krepča želodec, pomnožuje tek, ter pospešuje prebavanje in čiščenje.

Cena: 1 steklenica 10 kr., 12 steklenic z zavitjam 1 gld. 36 kr.; poštna pošiljatev 66 steklenic 6 gld. 26 kr.

Najvišje priznanje

ekarju Piccoliju v Ljubljani kot prirejevalcu **kapljic za lzobe** ktere je z zadovoljilnim uspehom Nj. c. in kr. Visok. prejasna gospa prestolonaslednica - vdova nadvojvodinja

☞ Štefanija ☜

izvolila opetovano uporabiti. — Cena steklenici 20 kr., 10 steklenic 1 gld. 50 kr.

Za slabotne osebe, trpeče na pomanjkanju krvi in na živcih, za blede in medlujoče otroke uporabljaja se **železnatno vino** lekarja Piccolija v Ljubljani s prav povoljnim vspehom.

1 steklenica velja 1 gld., 4 steklenice 3 gld. 60 kr., franco-vožnine in zavoj pa 4 gld. — Vnanja naročila se z obratno pošto odposiljajo. (67-9)

Lekarna Piccoli „pri angelju“ v Ljubljani
Dunajska cesta.

Nik. Hofmann,

tovarnar kirurškiških inštrumentov, umetalni, ter orožni kovač in nožar
v Ljubljani na Mestnem trgu št. 12,

priporoča bogato zalogo svojo raznovrstnega v njegovo stroko spadajočega blaga. Vsa zaloga obstoji iz lastnih izdelkov in se za vsako prodano reč jamči, da je dobra in iz najboljšega blaga narejena.

Zlasti so v zalogi najboljši noži za vrtnarje in vinogradarje, kakor sploh nožarsko in fino kovaško orodje za kmetovalce, vrtnarje, vinogradarje, gozdarje itd.

Reči, ki niso v zalogi, se po naročilu precej in v najboljši kakavosti naredé. (9-7)

Mala naznanila.

Vsak od e. kr. kmetijske družbe kranjske sme po dvakrat na leto in sicer brezplačno prijaviti med „Malimi naznanili“ kako objavo tikajočo se gospodarskega prometa. Objava ne sme presegati dve vrsti in je vsako vrsto čez to število plačati po 5 kr. za vsak tatis. Neudje plačajo za objave med „Malimi naznanili“ po 6 kr. za vsako vrsto in vsak tatis. Denar je naprej poslati.

Do 1000 mernikov lepega domačega ovsca imajo naprodaj po 7 gld. 100 kg postavljen na kolodvor v Logatcu, posestniki kmetijske podružnice v Rovtah. Več se poizve pri Jak. Kuncu, posestniku v Rovtah št. 95. (145)

Lastniki parmen, kanadskih, kašeljskih in drugih rajnet, mešanogerjev in kosmačev in vsakovrstnih maslenk naj mi naznanijo ceno in množino vsake vrste. Dr. J. Jan, Ljubljana. (147)

Čistega jorkširskega marjasca, poldrugo leto starega, ima za skakanje Aleš Bergant v Šenčurju pri Kranju. Skok 50 kr. (150)

Požlahtnene ameriške trte, podlage portalis rupe-tris ima naprodaj oskrbnišvo grajščina Raka na Dolenjskem. (152)

Krompirja, onejidovca in Paulsens velikanski modri, nad 200 mernikov; potem 2 marjaščka in 3 svinjce jorkširske pasme po 3 mesece stare in 50 mernikov Willkom ovsca ima naprodaj Lovro Bogner, v Nemški Vasi pri Krškem. (153)

100 hektolitrov prav dobrega doljenjskega vina iz cepljenih ameriških trt ima naprodaj Martin Colarič, posestnik na Slinovcah št. 5., pošta Kostanjevica, Dolenjsko. (154)

Konja, srednje velikosti, nekaj čez tri leta starega, krasne barve (izabela), z belim repom in belo grivo, sicer pa rumen, izurjen za vprego in sedlo, zelo hiter dirjalec, ima naprodaj župnišče v Hinjah, pošta Žužemborg. (156)

130 mernikov planinskega ovsca in 25 mernikov pšenice ima na prodaj kmetijska podružnica v Rovtah nad Loga cem. (157)

Prosekar letošnji in druga naturalna vina, kakor tudi naturalno vinsko žganje ima naprodaj po nizki ceni J. C. Röger, trgovec v Ljubljani. (158)

Jorkširskega mrjaščka, zelo lepega, 8 tednov starega, proda za 15 gld. Janez Stupar, posestnik v Vodica, pošta Smlednik. (159)

Mlinarja za v mlin, v katerem se štule melejo sprejme takoj Avgust Trpinc v mestu Kamniku. (160)

Mlinarja sprejme v stalno službo grajščina Grmače, pošta Šmartno pri Litiji. Prosilec mora biti v srednjih letih, neoženjen, do brega zadržanja in pošten. Prednost ima tak prosilec, ki poleg mlinarstva ume tudi žaganje in se izkaže z dolgoletnim spričevalom. Nastop ob novem letu. Plačilo po dogovoru. (161)

Breja kobila, srednje težka, oplemenjena od znamenitega žrebca „Hautin-Le Val-a“, je naprodaj. Kobila je dobra dojnica in izvrstna za kmetijska dela. Kupci, ki hočejo po ugodni ceni izpodrediti pingavce, obrnejo naj se na Matija Jeraja, posestnika v Podgorji, pošta Kamnik. (162)

Kovaško orodje za celo kovačijo v prav dobrem stanu je naprodaj pri Ignaciju Vidicu v Petelinjah št. 48, pošta Št. Peter na Krasu. Cena po dogovoru. (163)

Učenca v pouk sprejme takoj Ivan Rus, krojaški mojster na Bledu. (164)

čenca v pouk sprejme takoj Jurij Ravnik, pekovski mojster na Bledu. (165)

Bik, rudeče šekast, izvrsten za pleme, poldrugo leto star, prav lep, je naprodaj po zelo primerni ceni pri Josipu Zajcu, posestniku v Zadobrovi št. 11., pošta Zalog pod Ljubljano. (166)

Stiskalnico

za grozdje in sadje (98-2)

posojuje proti primerni odškodnini

Andrej Druškovič, trgovec z železnino v Ljubljani, Glavni trg.

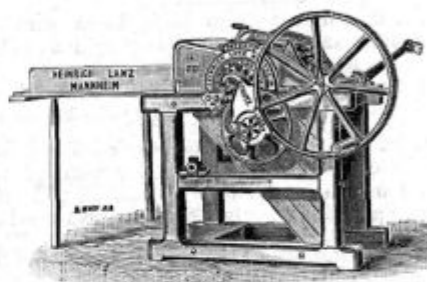
Vipavska vinarska zadruga v Vipavi

ima letos za oddati iz svoje trtnice do 30.000 cepljenih trt na amer. podlagi R. P. Cepile se so sledeče trte: **Beli burgundec, gerganja, kraljevina, pinela, laški rizling, rulandec, sipa, spanjol.** Cena za komad je: članom po 8 kr., drugim po 10 kr. loko Št. Vid nad Vipavo. Zglasiti, oziroma naročiti je do 6. decembra t. l. (100-1)

Znižane cene!

Popolno jamstvo!

Karol Kauschegg-a
trgovina z železjem

v Ljubljani
Dunajska cesta št. 10.

ima v zalogi vsakovrstne dobro poskušene kmetijske stroje od svetovnoznane trdke Henrike Lanza iz Mannheima. kakor: škoporeznice, mlatilnice, vratila (gepelne), mlne za debelo moko, reporeznice, čistilnice, stiskalnice za grozdje in sadje itd. itd., ter dá vsak stroj za 8dnevno poskušnjo — Slamoreznice z gepelnom od 120 gld. naprej; slamorezni noži so in se tudi izdelujejo iz najboljšega angleškega jekla natančno po predrisanih uzorcih. Nadalje se preskrbujejo in izdelujejo tudi k strojem kateri niso iz te zaloge vsakovrstni polomljeni deli, in sicer kolikor mogoče hitro in poceni.

Plačila se dovoljujejo na obroke, brez da bi se cene zato kaj zvišale. (99-1)

Puškarske izdelke,

priporoča slavljemu p. n. občinstvu, kakor: vsakovrstne puškarske izdelke najnovjših sistemov, puške: lovske za brok ali kroglje, kakor tudi take za tarčo, sobne puške (Flobert), ter orožje v osebno obrambo.

Vsakovrstna popravila in predelovanja po najnižjih cenah.

Vse pri meni izdelano orožje je samo ročno delo iz najboljšega materijala; vse puške so uradno preskušene in dobro uravnane. (34-21)

Za vsako delo sem vestni porok sam.

Obširne ilustrovane cenike, slovenske in nemške, dopošiljam na zahtevanje poštne prosto.

ANTON SODIA, puškar v Borovljah (Ferlach) Koroško.